

Резюме на проект по Фонд „Наука“ № 19021 – Конкурсна сесия 2019:

„Ранното детско развитие – детерминанта на здравето и качеството на живот в съвременното общество“

Ръководител: Доц. д-р Десислава Иванова Ванкова, дмн

Изследването се фокусира върху значимостта на ранното детско развитие (РДР) като детерминанта на здравето и качеството на живот (КЖ) в съвременното общество.

За първи път в България чрез конкретното проучване едновременно се изследват и анализират експертното познание и опит, ресурсите на общността, родителската компетентност и способността на изследваните да идентифицират навременно рисковете за РДР във връзка с КЖ.

Получените с изследването резултати са в полето на общественото здраве и промоция на здраве. Те дават възможност да се изгради, адекватен и актуален към търсенията на настоящите поколения родители, модел за общуване „родители – деца – специалисти“, на основата на който да се подготви стандартизиран инструмент. Очаква се той да повлияе на обществените нагласи и компетентности по оста „родител – дете – специалист“, да спомогне за синхронизирането на разнопосочната информация за значимостта на РДР като детерминанта на здравето и КЖ в съвременното общество.

Успешното прилагане на инструмента в практиката дава възможност да се създаде и изгради единна профилактична среда в периода на РДР и да се постигне целта на научното изследване.

Докторантът в проекта за научно изследване е ас. д-р Екатерина Вълчева и очакваните резултати ще са част от нейния дисертационен труд. В екипа са и: проф. д-р Теодора Димитрова, д.м., която е научен ръководител на докторантския проект; доц. д-р Десислава Ванкова, д.м. е лидер на настоящия проект със своя опит в областта на качеството на живот и общественото здраве; ас. д-р Николай Михайлов, д.с., е международен експерт по общностна психология и оценяване на програми – всички от Факултета по обществено здравеопазване. Важна част от екипа са и студентите Габриела Панайотова и Силвия Кунева от Факултета по медицина, Медицински университет-Варна.

Постигнати резултати:

Изследването се фокусира върху фундаменталната значимост на ранното детско развитие (РДР) като детерминанта на здравето и качеството на живот (КЖ) в съвременното общество. За първи път в България чрез конкретното проучване

едновременно се изследват и анализират експертното познание и опит, ресурсите на общността, родителската компетентност и способността на изследваните да идентифицират навременно рисковете за РДР във връзка с КЖ. За целта се използват количествени и качествени социологически методи. Създаден е авторски „Въпросник за измерване на значимостта на РДР в родителската общност“, напълно съобразен със съвременния научен подход по темата – международен и български, специфичен, съдържащ следните теми с възможно използване като самостоятелни инструменти: 1) Родителски компетенции за РДР до 3 години и 11 месеца; 2) Грамотност за РДР; 3) Търсене на помощ от специалист – опит и нагласи; 4) Качество на живот на детето. Защитен е дисертационен труд, издадена е колективна монография с избрани акценти от научното изследване. Чрез изследването се дава глас на неизучавана досега общност – родителската – за да изрази своята визия и перспектива за отношенията по оста родител-дете-специалист. Формулират се препоръки към специалистите по РДР на базата на получените резултати от респондентите-родители и е създадена концептуална рамка за специалиста, отговаряща на родителските нагласи и компетентности в съвременното общество. Формулират се препоръки за промоция на здравето и профилактика в периода на РДР и за повишаване на родителската компетентност, съобразени с актуалните процеси и промени в българското общество. Получените с изследването резултати са в полето на общественото здраве и промоция на здраве и актуалните приоритетни научни направления на МУ – Варна. Събраните и анализирани чрез всички етапи и подетапи на проучването данни са в основата за разработването на методика за установяване, оценка и предотвратяване на рисковите фактори за РДР и благополучието през целия живот, чието публикуване предстои. Целта е насърчаването на родители и специалисти в търсене на най-правилните решения за здравето на детето и създаването и изграждането на единна профилактична среда в периода на РДР в българското общество.